

og vi kan oprette disse Frimenigheder uden at tage Del i Landskirkens Byrder. Det har noget at betyde, og vi vil benytte os af det. Men dermed er Spørgsmaalet slet ikke løst, og det er et Spørgsmaal, som vi vel besvarer anderledes, end de fleste af Dem gør: hvorfor et nationalt Mindretal ikke skulde have lige Ret med Statsfolket, saaledes at Staten paa lignende Maade som for Statsfolkets Vedkommende bærer de kulturelle Byrder, vi har at bære. Der bliver nok tilovers at bære for det private Initiativ, netop for at afhjælpe den Vanskelighed, der ligger i, at dette Mindretal er temmelig spredt.

Jeg vil ikke gaa ind paa Enkeltheder paa dette Punkt, men vil røre ved et andet Spørgsmaal. Alle disse nationale Forhold er ikke blot Spørgsmaal mellem Stat og Stat, men ogsaa Spørgsmaal mellem Folk og Folk, og er dette sidste mindst lige saa meget, maaske mere end det første. Nu har Danmark selvfølgelig Ret til at udrede statslige Midler for at støtte Danskerne Syd for Grænsen, og naar en Del af det danske Folk haaber paa, at Grænsen senere en Gang kan blive flyttet længere Syd paa, er det at sammenligne med det, at jeg her kræver en Grænse længere Nord paa; og naar man prøver paa at udvide den danske kulturelle Indflydelse og Rækkevidde mod Syd, saa ved De jo nok, at jeg arbejder hen paa at samle og styrke den tyske Del af Folket indenfor Danmark. Det kan altsaa se ud til at gaa lige op og at være fuldkommen det samme for den ene og for den anden Side. Men der er en Ting, i Henseende til hvilken der er Forskel, og jeg vil alligevel sige det her: Danmark har Kroner, og Tyskland har Mark. Danmark har den økonomiske Evidens endnu til at balancere, Tyskland sukker under de utaaeligste Byrder.

Hvorfor jeg siger det? Jeg vil da vel ikke anmode Danmark om at give Slip paa den Fordel, der ligger for Danmark i denne Omstændighed. Det vilde være taabeligt, om jeg vilde gøre det. Jeg vil kun gøre opmærksom paa, at den sejge Kamp, som Danskerne førte dernede i den preussiske Tid, vandt Anerkendelse og Respekt blandt de bedste i det tyske Folk. Den Kamp, der føres Syd for Grænsen nu, føres ikke paa samme Højde, og der er stærk Kritik af den Maade, hvorpaa det kæmpes. Det har Sammenhæng med dette, jeg sagde, at der var Forskel. Der er skarp Kritik dernede fra, men ogsaa indenfor Deres Rækker, og der kan alligevel være Grund til at minde om det; og det kan være vigtigt at anvende Midlerne ret, for at Forholdene mellem

Folkene, især den Agtelse, som der gerne skulde være, ikke blev ringere, end den er.

Hvorledes kommer jeg i Grunden til at sige dette? De har maaske den Følelse, at jeg slet ikke staa saa uangribelig, at jeg er bemyndiget til at sige slikt. Der er jo netop i de sidste Dage i den danske Presse kommet Beskyldninger frem om, at mine Metoder ikke var saa helt forsvarlige, som de burde være. Der har været en Diskussion i „Nationaltidende“, om det ikke var Højforræderi, hvad der forelaa fra min Side, og det er vel det samme, som det ærede Medlem Hr. Pürschel sigtede til, naar han paa mere elskværdig Maade mente, at jeg vel var i Splid med mig selv, efter som jeg bevægede mig Syd eller Nord for Grænsen. Det er mig en meget kærkommen Anledning til at ytre mig om denne Sag. For det første ved ærede Medlemmer, at naar jeg taler Syd for Grænsen, bringer Aviserne Referater; disse Referater er ikke helt nøjagtige, men jeg sætter Pris paa, at man mærker, at jeg ikke har noget at skjule. Men da denne Dr. Jessen gik til Sydamerika, og jeg sendte Hilsener med til de Tyske dernede, da kan ærede Medlemmer nok tænke, at jeg ikke havde regnet med, at disse Hilsener kom til den danske Offentlighed, og saa var der jostor Sandsynlighed for, at man kunde læse mine inderste Tanker og Motiver og Maal ud af disse Ord, som jeg rettede til de Tyske i Sydamerika, og som jeg ikke tænkte kom for danske Øjne.

De er kommet for danske Øjne, de staa at læse i Nationatidende. Og hvad staa der? Der staa for det første, at jeg ønsker Revision. Det har jeg sagt her i Dag, og det har jeg sagt før. Der staa ogsaa noget andet, nemlig at naar den Dag kommer, skulde det gerne være en Dag, da Sydgermaner og Nordgermaner finder sig fri. Det er de skjulte Tanker, som jeg har, og som jeg udtaler ogsaa der, hvor danske Øren ikke hører. Det er det Had, som jeg prædiker, og om hvilket Aviserne fortæller. Det er den Splid, det ærede Medlem Hr. Pürschel mener jeg befinder mig i. Jeg befinder mig helt godt ved denne Splid, for der er ikke nogen. Der er heller ikke nogen Uoverensstemmelse mellem det, jeg siger her, og hvad jeg siger andre Steder.

Jeg har Anledning til at sige et lille Ord endnu om de nationale Forhold overfor radikale og socialdemokratiske Kredse. Jeg har ofte følt, at man i disse Kredse ser med en vis Bekymring paa den nationale Kamp i det hele taget. Man ønsker, den ikke var